

ΑΠΟΦΑΣΗ 1/ Π /1998
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ. Γ. Εμπορίου) την 25η Ιουνίου 1998, ημέρα Πέμπτη και ώρα 12.00 μ.μ., με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος.

Μέλη: Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Νικόλαος Παραθύρας,

Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυόμενου του τακτικού μέλους Κων/νου Ηλιόπουλου,

Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυόμενου του τακτικού μέλους, Χαρίλαου Χάρακα,

Λεωνίδα Νικολούζος,

Μελίνα Μουζουράκη και

Ηλίας Σουφλερός, κωλυόμενου του τακτικού μέλους Δημητρίου Τζουγανάτου

Γραμματέας: Ελένη Βασιλειάδου, αναπληρώτρια, κωλυόμενης της τακτικής Αλεξάνδρας-Μαρίας Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της συνεδρίασεως ήταν η από 22.6.1998 αίτηση της εταιρίας **«EFG EUROBANK ΑΕ» για χορήγηση άδειας παρέκκλισης**, σύμφωνα με το άρθρο 4ε παρ. 3 του ν. 703/77, όπως ισχύει, για την ολοκλήρωση της πραγματοποίησης της συγκέντρωσής της με την εταιρία «ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ ΑΕ», πριν την έκδοση οριστικής απόφασης.

Στη συνεδρίαση παρέστη η κλητευθείσα εταιρία «EFG EUROBANK ΑΕ», δια της πληρεξουσίας δικηγόρου της, Θεοδώρας Ζερβού. Επίσης παρέστησαν, ως μάρτυρες οι κ.κ. Χρήστος Σορώτος, Γενικός Διευθυντής και Πόλα Χατζησωτηρίου, Βοηθός Γενικού Δ/ντη της εταιρίας EFG EUROBANK ΑΕ.

Στην αρχή της συζητήσεως το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια της Γραμματείας, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Υπηρεσίας και πρότεινε να επιτραπεί η ολοκλήρωση της πραγματοποίησης της εξεταζόμενης συγκέντρωσης πριν την έκδοση οριστικής απόφασης από την ΕΑ, δεδομένου ότι δεν πιθανολογείται σημαντικός περιορισμός του ανταγωνισμού, ενώ υπάρχει κίνδυνος σοβαρής ζημιάς από τη άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου εις βάρος τόσο των συμμετεχουσών τραπεζικών εταιριών όσο και των μικρομετόχων και των πελατών της εξαγοραζόμενης τράπεζας.

Στη συνέχεια το λόγο έλαβε η πληρεξούσια δικηγόρος της εταιρίας η οποία και ανέπτυξε τις θέσεις των ενδιαφερομένων μερών, οι δε μάρτυρες απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και τέλος ζήτησαν την αποδοχή του αιτήματος της εν λόγω εταιρίας.

Κατόπιν, απεχώρησε της αιθούσης η ως άνω εταιρία και η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνδιασκέφθηκε προκειμένου να λάβει απόφαση επί της υπό κρίση υποθέσεως. Κατά τη διάσκεψη η Ε.Α. αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας και τις απόψεις που διετύπωσε, εγγράφως και προφορικώς, η πληρεξούσια δικηγόρος και οι ανωτέρω μάρτυρες, κατά την συζήτηση της υποθέσεως ,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Στις 22 Ιουνίου 1998 γνωστοποιήθηκε εμπρόθεσμα στη Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β του ν. 703/77, όπως ισχύει, η αγορά, με χρηματιστηριακή συναλλαγή εντός κύκλου, της πλειοψηφίας των μετοχών της Τράπεζας Αθηνών από την αποκτώσα και γνωστοποιούσα τραπεζική εταιρία με την επωνυμία EFG EUROBANK ΑΕ (στο εξής Eurobank).

Συγκεκριμένα, την 17 Ιουνίου 1998, η Τράπεζα EFG EUROBANK ΑΕ απέκτησε:

α) με χρηματιστηριακή συναλλαγή εντός κύκλου (μεταβίβαση πακέτου με συμψηφιστική εγγραφή) το 58,08% των κοινών μετοχών με δικαίωμα ψήφου της Τράπεζας Αθηνών εξ αγοράς από τον όμιλο HANWHA (1.083.902 ονομαστικές κοινές μετοχές) και

β) με χρηματιστηριακή συναλλαγή ίδιου τύπου το 50,11% των προνομιούχων άνευ ψήφου μετοχών της Τράπεζας Αθηνών, εξ αγοράς από την ΕΘΝΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΑΕ (138.265 προνομιούχες μετοχές άνευ ψήφου).

Την ίδια ημέρα με τη γνωστοποίηση, δηλ. την 22.6.1998, κατατέθηκε στην Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού από την γνωστοποιούσα εταιρία και αίτηση χορήγησης άδειας παρέκκλισης σύμφωνα με το άρθρο 4ε παρ.3 του ν. 703/77, όπως ισχύει, προκειμένου να χορηγηθεί άδεια άσκησης των δικαιωμάτων ψήφου από τις κοινές μετοχές με ψήφο που κατέχει, στην τακτική γενική συνέλευση και στην έκτακτη γενική συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας, καθώς και των ειδικών δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις προνομιούχες μετοχές άνευ ψήφου σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920, όπως ισχύει.

II. Η Eurobank ελέγχεται α) έμμεσα από το ελβετικό πιστωτικό ίδρυμα EFG Bank European Financial Group (EFG Bank) το μετοχικό κεφάλαιο της οποίας ανήκει στα μέλη της οικογένειας Λάτση και σε Trust και β) άμεσα από την CONSOLIDATED EUROFINANCE HOLDINGS SA, (99,99%) η οποία ελέγχεται έμμεσα από την EFG Bank. Η Consolidated Eurofinance Holdings SA είναι εταιρία χαρτοφυλακίου με έδρα το Λουξεμβούργο και με σκοπό τη συμμετοχή, με οποιαδήποτε μορφή, σε εταιρίες του Λουξεμβούργου ή αλλοδαπές, καθώς και τη διοίκηση, τον έλεγχο και την επέκταση των συμμετοχών αυτών.

Η Τράπεζα Αθηνών ελέγχονταν, μέχρι την ως άνω αγορά μετοχών, από τον κορεατικό όμιλο HANWHA.

Οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στον κλάδο των τραπεζικών υπηρεσιών εν γένει ενώ θυγατρικές τους δραστηριοποιούνται και σε άλλες αγορές όπως παροχής ασφαλιστικών υπηρεσιών και αμοιβαίων κεφαλαίων με πολύ μικρά μερίδια αγοράς.

III. 1. Σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 4ε παρ. 1εδ.1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, απαγορεύεται η πραγματοποίηση της συγκέντρωσης μέχρι την έκδοση μιας από τις αποφάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 4δ παρ. 2, 3, 4, 5, 6 και 7, με την επιφύλαξη των διατάξεων των παρ. 2 και 3 του άρθρου 4ε.

Η διάταξη καθιερώνει την υποχρέωση αναστολής της πραγματοποίησης της συγκέντρωσης, μέχρι την έκδοση μιας των ως άνω αποφάσεων.

III. 2. Σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 4ε παρ. 2 του ιδίου νόμου, οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου 1 του ιδίου άρθρου δεν παρακωλύουν την πραγματοποίηση δημόσιας προσφοράς αγοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση, στα πλαίσια χρηματιστηριακών συναλλαγών, συμμετοχής που εξασφαλίζει τον έλεγχο μιας επιχείρησης, εφόσον οι πράξεις αυτές έχουν γνωστοποιηθεί στην αρμόδια για τον ανταγωνισμό υπηρεσία μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 4β παρ. 1 και υπό τον όρο ότι ο αποκτών δεν ασκεί τα δικαιώματα ψήφου που συνδέονται με τους συγκεκριμένους τίτλους ή τα ασκεί μόνο για να διατηρήσει την πλήρη αξία της επένδυσης του και βάσει ειδικής άδειας, η οποία παρέχεται από την Επιτροπή Ανταγωνισμού βάσει της παρ. 3 του ιδίου άρθρου (άρθρου 4ε).

Η ως άνω διάταξη περιέχει ειδική ρύθμιση, με την οποία λαμβάνονται υπόψη, μεταξύ άλλων, οι ιδιαιτερότητες της εξασφάλισης του ελέγχου μιας επιχείρησης μέσω της αγοράς τμήματος μετοχών στο χρηματιστήριο. Επειδή η ως άνω περίπτωση απόκτησης ελέγχου δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε προθεσμία, βάσει άλλων ειδικών διατάξεων, ο νομοθέτης, όπως προκύπτει και από την αιτιολογική έκθεση του ν. 2296/1995, με τον οποίο εισήχθησαν στον ν. 703/77 οι σχετικές με τον έλεγχο συγκεντρώσεων διατάξεις, θεώρησε σκόπιμο η υποχρέωση αναστολής να μην αφορά στη διενέργεια της ίδιας της χρηματιστηριακής συναλλαγής, που έχει από της φύση της επείγοντα χαρακτήρα, αλλά να περιορίζεται στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τους τίτλους που αποκτήθηκαν με την εν λόγω συναλλαγή, να μετατοπίζεται δηλ. από την απόκτηση του δικαιώματος ελέγχου στην άσκηση του δικαιώματος ελέγχου, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στην ως άνω διάταξη.

III. 3. Η διάταξη του άρθρου 4ε παρ. 3 ορίζει μεταξύ άλλων ότι: «Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί, ύστερα από αίτηση, να επιτρέψει παρέκκλιση από τις υποχρεώσεις, που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου, προκειμένου να αποφευχθούν σοβαρές ζημιές σε βάρος μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων τις οποίες αφορά η πράξη συγκέντρωσης ή σε βάρος τρίτου. Η απόφαση που επιτρέπει την παρέκκλιση μπορεί να συνοδεύεται από όρους και υποχρεώσεις που σκοπό έχουν να εξασφαλίζουν συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού και να αποτρέψουν καταστάσεις που θα μπορούσαν να δυσχεραίνουν την εκτέλεση τυχόν απαγορευτικής οριστικής απόφασης. Η άδεια παρέκκλισης μπορεί να ζητείται και να παρέχεται οποτεδήποτε είτε πριν από τη γνωστοποίηση είτε μετά τη συναλλαγή».

Εν προκειμένω, και με δεδομένο ότι ο έλεγχος έχει ήδη αποκτηθεί, η αίτηση παρέκκλισης αφορά στην απαγόρευση άσκησης των δικαιωμάτων ψήφου που προβλέπεται στη διάταξη του άρθρου 4ε παρ. 2.

IV. Σύμφωνα με την αιτούσα, εάν δεν χορηγηθεί άδεια παρέκκλισης από τις υποχρεώσεις του νόμου και συγκεκριμένα αν δεν της επιτραπεί άσκηση του δικαιώματος ψήφου από τις κοινές μετοχές με ψήφο στην τακτική γενική συνέλευση της 26.6.1998 (ημερομηνία που είχε οριστεί από τους πωλητές) και των ειδικών δικαιωμάτων ψήφου σε ιδιαίτερη συνέλευση, πριν από την έκδοση της αποφάσεως της Επιτροπής Ανταγωνισμού, οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση τραπεζικές εταιρίες καθώς και οι καταθέτες και οι μέτοχοι θα υποστούν ανεπανόρθωτη ζημία. Και τούτο διότι:

1. Η τακτική γενική συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας Αθηνών έχει συγκληθεί για τις 26.6.1998 με τα συνήθη θέματα τακτικής γενικής συνέλευσης, όπως έγκριση ετησίων

οικονομικών καταστάσεων, επικύρωση και εκλογή μελών του Δ.Σ σε αντικατάσταση παραιτηθέντων κ.λ.π. Επίσης έχει τεθεί θέμα συμβάσεων με μέλη του ΔΣ και επικύρωση προσωρινού διορισμού μελών του ΔΣ.

2. Ο Διευθύνων Σύμβουλος της Τράπεζας Αθηνών προτίθεται να παραιτηθεί από τη θέση του και από το ΔΣ, το οποίο είχε συγκληθεί για 19.6.1998 με θέμα την αποδοχή της παραίτησεως και ρύθμιση σχετικών θεμάτων αποζημίωσης. Εις αντικατάσταση αυτού θα διοριστεί προσωρινά δικηγόρος για να υφίσταται νόμιμη σύνθεση του ΔΣ. Δεν θα διοριστεί νέος Διευθύνων Σύμβουλος, ενώ θα παραμείνει στη θέση του Γενικός Διευθυντής της Τράπεζας και τα λοιπά στελέχη της.
3. Ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, με την από 1.6.1998 επιστολή του προς την Τράπεζα Αθηνών κάλεσε την τελευταία, βάσει του άρθρου 6 του Α.Ν. 1665/51, να αυξήσει μέχρι 10.8.1998 τα ίδια κεφάλαια της κατά 3,5 δις δραχμές τουλάχιστον προκειμένου να καλύπτουν τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του καθορίζονται με βάση τις Π.Δ. – Τ.Ε. 2054/92 και 2397/96. Η ως άνω αύξηση πρέπει να αφορά τα βασικά στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, δεδομένου ότι σε αυτά εστιάζεται το πρόβλημα και στα οποία δεν περιλαμβάνονται οι προνομιούχες μετοχές που παρέχουν δικαίωμα σωρευτικού μερίσματος.
4. Όπως προέκυψε από την συζήτηση της αίτησης παρέκκλισης μεταξύ των μέχρι τώρα κυρίων μετόχων της Τράπεζας Αθηνών ήτοι αφενός του ομίλου HANWHA, ως κατέχοντος των πλειοψηφία των κοινών μετοχών με δικαίωμα ψήφου και αφετέρου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, ως κατέχουσας την πλειοψηφία των προνομιούχων μετοχών χωρίς δικαίωμα ψήφου, έχει ανακύψει διαφωνία κατά πόσον για την ως άνω αύξηση των ιδίων κεφαλαίων, αρκεί η λήψη σχετικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης των κοινών μετόχων, όπως υποστήριξε ο όμιλος HANWHA ή απαιτείται, όπως υποστηρίζει η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, και χωριστή απόφαση των μετόχων – κατόχων προνομιούχων μετοχών, ως ιδιαίτερης κατηγορίας μετοχών, βάσει του άρθρου 13 παρ. 8 του Κ.Ν. 2190/1920 προκειμένου να εγκριθεί και από αυτούς, στα πλαίσια ιδιαίτερης συνέλευσης, η έγκριση της ως άνω αύξησης των ιδίων κεφαλαίων, εφόσον θίγονται τα δικαιώματά τους από την απόφαση της γενικής συνέλευσης των κοινών μετόχων για την ως άνω αύξηση, έγκριση υπέρ της οποίας η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, ως πλειοψηφών προνομιούχος μέτοχος, δεν προτίθετο να ψηφίσει.
5. Η ως άνω ανακύψασα διαφωνία περί του αν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 13 παρ. 8 του Κ.Ν. 2190/1920, καθώς και η εκδηλωθείσα ως άνω πρόθεση αρνητικής ψήφου εκ μέρους της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, είχε δημιουργήσει σημαντική ανασφάλεια ως προς τη νομιμότητα της αύξησης των ιδίων κεφαλαίων και ήταν βέβαιο ότι το ζήτημα δεν θα μπορούσε να επιλυθεί πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που έθεσε ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, με συνέπεια να υφίσταται άμεσος κίνδυνος να υποστεί η Τράπεζα Αθηνών τις προβλεπόμενες από την ισχύουσα τραπεζική νομοθεσία κυρώσεις (ανάκληση άδειας λειτουργίας) και να επηρεάζεται δυσμενέστατα η θέση της Τράπεζας Αθηνών στην τραπεζική και χρηματιστηριακή αγορά, με άμεσες περαιτέρω δυσμενείς επιπτώσεις για τους καταθέτες και τους μετόχους της.

6. Με την απόκτηση της πλειοψηφίας τόσο των κοινών όσο και των προνομιούχων μετοχών από τον ίδιο μέτοχο (την Τράπεζα EUROBANK) ο κίνδυνος αυτός θα αποτραπεί εφόσον επιτραπεί στον νέο μέτοχο να ασκήσει τα σχετικά δικαιώματα ψήφου προκειμένου να λάβει εμπρόθεσμα χώρα η αύξηση των ιδίων κεφαλαίων χωρίς την ύπαρξη της ως άνω διένεξης.

V. Από τα παραπάνω στοιχεία και πληροφορίες που παρέσχε η γνωστοποιούσα και αιτούσα Τράπεζα EFG EUROBANK A.E., η Επιτροπή Ανταγωνισμού διαπίστωσε ότι, ιδίως ενόψει της επιτακτικής ανάγκης συμμόρφωσης προς την από 1.6.1998 επιστολή του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, ως Εποπτεύουσας Αρχής, αν δεν επιτραπεί η κατά παρέκκλιση άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου από την αιτούσα EFG EUROBANK ΑΕ θα επέλθει ανεπανόρθωτη ζημία και στις δύο συμμετέχουσες στη συγκέντρωση τραπεζικές εταιρίες. Η επαπειλούμενη ζημία συνίσταται κυρίως ως προς μεν την Τράπεζα Αθηνών στον κίνδυνο ανάκλησης της άδειας λειτουργίας της, ως προς δε την EFG EUROBANK ΑΕ στην απώλεια της πλήρους αξίας της επένδυσής της κατά την έννοια του άρθρου 4ε παρ. 2 του ν. 703/77 όπως ισχύει.

VI. Ενόψει των παραπάνω συντρέχουν, κατά την κρίση της Επιτροπής, οι προϋποθέσεις εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 4ε παρ. 3 του ν. 703/77, όπως ισχύει και επομένως η σχετική αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή.

Εξάλλου, επειδή δεν πιθανολογείται ότι η υπό κρίση συγκέντρωση θα περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό, ενόψει των πολύ μικρών μεριδίων αγοράς των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, η Επιτροπή κρίνει ότι η χορηγούμενη με την παρούσα απόφαση άδεια, βάσει της ως άνω διάταξης, δεν είναι απαραίτητο να συνοδεύεται από όρους και υποχρεώσεις.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Δέχεται την από 22 Ιουνίου 1998 αίτηση.

Επιτρέπει στην EFG EUROBANK ΑΕ, βάσει του άρθρου 4ε του ν. 703/77, όπως ισχύει και κατά παρέκκλιση από την απαγόρευση του άρθρου 4ε παρ. 2 του ίδιου νόμου, την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που συνδέονται με τις μετοχές της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΘΗΝΩΝ ΑΕ, τις οποίες η πρώτη απέκτησε στις 17 Ιουνίου 1998, στα πλαίσια χρηματιστηριακής συναλλαγής και η οποία απόκτηση γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού την 22 Ιουνίου 1998.

Η απόφαση εκδόθηκε την 25 Ιουνίου 1998.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Συντάξας την απόφαση

Ηλίας Σουφλερός

Ο Πρόεδρος

Σταύρος Αργυρόπουλος

Η Γραμματέας

Ελένη Βασιλειάδου

